

Obr. 5. Brno – Dolní Heršpice. Výzkum okraje sídelního areálu kultury středodunajských popelnicových polí při ulici Kšírova. Foto P. Kos.

Fig. 5. Brno – Dolní Heršpice. Excavation of the settlement periphery at the Middle Danube Urnfield site near Kšírova Street. Photo by P. Kos.

Summary

A rescue excavation near Kšírova Street in ‘Na Široké’ field (Dolní Heršpice cadastral area, Brno–City District) yielded a small concentration of subsurface features from the Final Bronze Age as well as traces of the foundations of a less substantial fortification (Fig. 5).

Petr Kos

Brno (k. ú. Město Brno, okr. Brno-město)

Ul. Petrov č. p. 270/7, parc. č. 338.

Starší doba bronzová. Sídlíště. Sonda. Záchranný výzkum.

Uložení nálezů: Archaia Brno z. ú.

Lokalizace: S-JTSK: -598267.20, -1161223.58

V roce 2023 byly vyhodnoceny poznatky záchranného archeologického výzkumu, který se uskutečnil při akci „Stavební úpravy objektu Petrov 270/7, Brno“. Během terénní části výzkumu realizované v roce 2022 byla získána mimo jiné nepočtená kolekce pravěkých nálezů. Sestává z nevýrazných zlomků keramických nádob a štípané kamenné industrie. Keramiku je možné datovat do starší doby bronzové (zřejmě věteřovské skupiny). Nálezy byly součástí nejstarší uloženiny, která dosedala na skalní podloží, a jejíž dominantní složku tvořilo přemístěné podloží. Považujeme ji za výsledek úprav terénu pro založení středověké zástavby, lze však připustit variantu, že některé části představují *in situ* uložené partie zvětralé hmoty skály. V případě jednoho segmentu není vyloučeno, že by mohlo jít o výplň pravěkého objektu, zahlobeného do skalního podloží. Obdobné nálezy přinesl archeologický výzkum, který byl proveden v letech 1991 a 1992 v interiéru chrámu sv. Petra a Pavla (Stuchlíková 1996, 156). Pravěké osídlení Petrského návrší je tudíž nezpochybnitelné.

Literatura

Stuchlíková, J. 1996: Příspěvek k osídlení centra města Brna v době bronzové. *Pravěk. Nová řada* 1994/4, 155–164.

Summary

The excavation conducted in Petrov Street (Město Brno cadastral area, Brno–City District) yielded fragments of ceramic vessels and chipped stone tools, confirming the occupation of the site in the Early Bronze Age, likely during the period of the Věteřov group.

Michal Bučo, Antonín Zůbek

Čejkovice (okr. Hodonín)

Ul. Příhon č. p. 943; „Helezný díl“, parc. č. 4795/294.

Únětická kultura. Sídlíště. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

Uložení nálezů: Masarykovo muzeum v Hodoníně, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 48.90195829N, 16.948145288E

V měsíci březnu 2023 byla realizována druhá fáze výzkumu u neohlášené přístavby haly firmy Sonnentor v plošných pásech po obvodu rozsáhlé haldy skryté zeminy, určené pro těleso budoucí bylinkové zahrady. V rámci pokračování sídlíště ze starší doby bronzové na temeni výrazného strategického návrší bylo prozkoumáno dalších šest zásobních jam kónického průřezu s datovatelnými artefakty z pozdní fáze únětické kultury a tři kúlové jámy většinou bez nálezů. Kromě sídlíštních aktivit se na lokalitě podařilo zjistit dalších 15 kostrových hrobů spadajících do pozdního eneolitu, do kultury zvoncovitých pohárů (viz oddíl Eneolit).

Literatura

Neuvedeno.

Summary

In 2023, the second phase of a rescue excavation was conducted in ‘Helezný díl’ field (Čejkovice cadastral area, Hodonín District), uncovering additional settlement pits of the Únětice culture.

Jaromír Šmerda

Drahanovice (k. ú. Luděřov, okr. Olomouc)

„Nivy“.

Mohylová středodunajská kultura. Místo sběru. Průzkum detektorem kovu. Uložení nálezů: Vlastivědné muzeum v Olomouci.

Lokalizace: WGS-84: 49.5726158N, 17.0350814E

V roce 2023 získalo Vlastivědné muzeum v Olomouci zlomek bronzové sekery, jenž byl nalezen pomocí detektoru kovů. Nález pochází z prostoru mezi Luděřovem, Pěncínem a Laškovem, asi 100 m jižně od silnice č. 448 spojující Luděřov a Laškov. Jde o svah klesající jižním až jihovýchodním směrem k obci Lhota pod Kosířem.

Torzálně dochovaný artefakt lze klasifikovat jako zlomek sekery se schůdkem. Z celé sekery se dochovala pouze středová část, kde končí schůdek a přechází do čepele. Nález navíc nese četné stopy recentního poškození. Maximální měřitelná délka činí 62 mm a šířka 28 mm (obr. 6). Stav dochování neumožňuje daný exemplář přesněji zařadit k některému typu dle M. Sallaše (2005, 31–34), ale obecně lze konstatovat, že těžištěm výskytu seker se schůdkem je střední doba bronzová až počátek mladší doby bronzové. Z dané polohy zatím nejsou známy další nálezy, ale osídlení mohylovou kulturou nebo z počáteční fáze lužické kultury máme doloženo z okolí Drahanovic v tratích

„Za Zahradou“ a „Pod Horkou“. V těchto místech bylo prozkoumáno několik sídlištních objektů (srov. Šmíd 2009; Fojtík 2016, 208; Kalábková 2022, 20).

Literatura

- Fojtík, P. 2016: Drahanovice (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 57(1), 208.
 Kalábková, P. 2022: Nejstarší doklady osídlení Drahanovic.
 In: R. Paulo (ed.): *Dějiny obce Drahanovice*. Drahanovice: Obec Drahanovice, 11–26.
 Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku. I. Text; II. Tabulky*. Brno: Moravské zemské muzeum.
 Šmíd, M. 2009: Drahanovice (okr. Olomouc). *Přehled výzkumů* 50, 284.

Obr. 6. Drahanovice. Zlomek bronzové sekery. Foto L. Hlubek.
Fig. 6. Drahanovice. Fragment of a bronze axe. Photo by L. Hlubek.

Summary

In 2023, the Regional Museum in Olomouc acquired a fragment of a bronze axe with a stop bar (Fig. 6). The artefact originates from Drahanovice (Luděřov cadastral area, Olomouc District) and can be dated to the period from the Middle Bronze Age to the beginning of the Late Bronze Age.

Lukáš Hlubek

Dubicko (okr. Šumperk)

„Na Tvrzi“, parc. č. 376/9.

Slezská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.825705319N, 16.96824116E; 49.825645489N, 16.968079291E; 49.825523394N, 16.968221979E; 49.825601352N, 16.968422745E

V červnu 2023 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p. o., záchraný výzkum na stavbě dalších rodinných domů v poloze „Na Tvrzi“ na jihovýchodním okraji obce Dubicko. Lokalita leží na svahu obráceném k západu v nadmořské výšce 283–284 m a je zkoumána již dlouhodobě díky činnosti Vlastivědného muzea v Šumperku, p. o., Archeologického centra Olomouc, p. o., a dalších (Halama 2012; Tomešová, Halama 2021; Kalábek 2023).

Na skryté ploše bylo v roce 2023 zachyceno patnáct sídlištních objektů, datovaných do slezské fáze kulturního okruhu lužických popelnicových polí, které náleží k rozsáhlému, již dříve identifikovanému, sídlišti. Mezi objekty byly zkoumány nepravidelně rozmístěné sloupové jamky, mělký žlábek a zásobnice.

Literatura

- Halama, J. 2012: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 53(1), 128, 142, 162–163.
 Kalábek, M. 2023: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 64(1), 228.
 Tomešová, B., Halama, J. 2021: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 62(2), 233–234.

Summary

In June 2023, 15 settlement pits dated to the Silesian phase of the Lusatian Urnfield culture were investigated in ‘Na Tvrzi’ field (Dubicko cadastral area, Šumperk District).

Marek Kalábek

Dubicko (okr. Šumperk)

„Za Kostelem“, parc. č. 376/18.

Kultura popelnicových polí. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Vlastivědné muzeum v Šumperku, p. o., ev. č. DEM 4/2023.

Lokalizace: WGS-84: 49.8259169N, 16.9683306E

V březnu roku 2023 byl proveden záchraný archeologický výzkum před stavbou dalšího z nových rodinných domů na již dříve známé sídlištní lokalitě Dubicko, „Za Kostelem“ (např. Tomešová, Halama 2021, 233–234). Na ploše parcely bylo prozkoumáno celkem 19 archeologických objektů datovaných do období kultury lužických popelnicových polí. Mimo blíže neurčené sídlištní jámy bylo prozkoumáno několik kúlových jam a také čtyři zásobní, z nichž dvě byly velkých rozměrů (max. hloubka u obou přibližně 1 m, průměr okolo 170–180 cm). Mezi mnoha jinak typickými sídlištními nálezy vyčníval především válečkovitý přeslen a také pár shluků fragmentů keramických nádob, ze kterých bude pravděpodobně sestaveno do původní podoby hned několik nádob.

Literatura

- Tomešová, B., Halama, J. 2021: Dubicko (okr. Šumperk). *Přehled výzkumů* 62(2), 233–234.

Summary

A rescue archaeological excavation conducted in ‘Za Kostelem’ field (Dubicko cadastral area, Šumperk District) yielded another part of a multi-period settlement, including 19 subsurface features that were dated to the period of the Lusatian Urnfield culture.

Barbora Tomešová

Hodonice (okr. Znojmo)

Ul. Polní; „U Pískovny“.

Věteřovská skupina. Sídliště. Vertikální řez. Záchraný výzkum. Uložení nálezu: Ústav archeologické památkové péče Brno, v. v. i.

Lokalizace: S-JTSK: -634106.67, -1196792.21; -633594.83, -1196441.72

Archeologický výzkum, který byl vyvolán budováním nového plynovodu do areálu závodu SGA Hodonice, proběhl ve dnech 20. 6. až 21. 8. roku 2023. Trasa plynovodu porušila v areálu závodu dva zahloubené objekty, které se na základě movitých nálezů podařilo zařadit do období věteřovské skupiny ze starší doby bronzové. Jednalo se o části rozsáhlejších sídlištních jam – hliníků. V případě s. j. 617 se jej při vynesení polohy objektu do plánů dřívějších výzkumů podařilo ztotožnit s neprozkoumanou částí sídlištní jámy z výzkumu v roce 2010 (Humpola 2023).